

L'art comunitari davant la crisi de les institucions

Publicat per [Interacció](#) [1] el 30/09/2014 - 13:27 | Última modificació: 11/05/2026 - 13:35

En plena crisi econòmica i social, les VI Jornades sobre Inclusió Social i Educació en les Arts Escèniques celebrades a Sevilla el 2014 van situar una pregunta de fons que encara avui continua oberta: quin paper poden jugar les arts en contextos de desigualtat, conflicte i fragilitat democràtica? El document de les jornades recull intervencions, debats i experiències que intentaven pensar les arts escèniques més enllà de la programació cultural convencional i entendre-les com un espai de representació, conflicte i empoderament col·lectiu.

La ponència de François Matarasso va marcar bona part del debat.

L'investigador britànic defensava una idea que travessa tot el text: l'art comunitari no és assistencialisme ni una simple eina educativa. És, sobretot, una pràctica de producció cultural compartida que permet que persones tradicionalment invisibilitzades construeixin les seves pròpies representacions i ocupin l'espai públic amb veu pròpia.

El text és especialment revelador perquè mostra el moment de transició que viu el sector cultural després de l'impacte de la crisi de 2008. Matarasso descriu com moltes pràctiques artístiques comunitàries nascudes als anys seixanta i setanta des d'una lògica radical i democratitzadora havien acabat absorbides per discursos institucionals vinculats als serveis socials, l'avaluació d'impactes i les polítiques de cohesió. La crítica és clara: el risc que l'art comunitari deixi de ser una pràctica cultural emancipadora per convertir-se en una eina funcional destinada a gestionar les conseqüències socials de la precarietat.

Aquesta tensió apareix constantment al llarg de les jornades. D'una banda, les arts escèniques són reivindicades com un espai de creació de comunitat, expressió i igualtat d'oportunitats. De l'altra, emergeix la preocupació perquè les institucions acabin utilitzant aquests projectes per substituir polítiques públiques més estructurals.

També resulta significatiu el paper que el document atorga als gestors culturals. Diverses intervencions insisteixen que l'excel·lència artística no depèn només del talent creatiu, sinó també de la capacitat de sostenir estructures professionals, xarxes i condicions de treball adequades. En aquest sentit, el text reflecteix molt bé una de les grans discussions culturals del període posterior a la crisi: fins a quin punt la cultura podia continuar sostenint discursos transformadors mentre es debilitaven les seves pròpies estructures materials.

Referència

Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música. (2014). *VI Jornadas sobre la inclusión social y la*

Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

educación en las artes escénicas. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Programa i document de reunió

Categories: Informes i documents

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: inclusió cultural

Etiquetes: treball cultural i professionals

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2014/art-comunitari>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140196.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5332>